

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਸੀ.ਜੇ., ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.ਜੇ.

ਸਹੇਲਾ ਰਾਮ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1963 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2189

30 ਮਈ 1966 ਈ

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ (1961 ਦਾ 23)— ਧਾਰਾ 15 —
ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ—ਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ— ਕਾਰਨ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ
'ਤੇ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ
ਬਾਕੀਆਂ ਦਾ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ — ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੈਂਬਰ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ—ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼—ਕੀ ਗੈਰ-
ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ
ਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਇਸਦਾ
ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ,
ਪਰ ਜੇ ਇਸਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਹੂਲਤ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ
ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ
ਆਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ
ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ

ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸਹੂਲਤ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਨੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਦੁਖੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ। ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਰਧ -ਨਿਆਇਕ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ (ਏ) ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, (ਬੀ) ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ (c) ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਹੁਕਮ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕੀਟ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੁਲਟ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਟਿਸ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ, 6 ਮਈ, 1964 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਕੇਸ। ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਖਰਕਾਰ 30 ਮਈ, 1966 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਫਿਊਜ਼ਿਟ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਿਸਾਰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਵੀਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਹਿਸਾਰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ

ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ।

ਆਨੰਦ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਆਰ ਐਸ ਮਿੱਤਲ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ।

ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਲਈ ਪੀ.ਐਸ. ਜੈਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਨ.ਸੀ. ਜੈਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ,
ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ , ਸੀ.ਜੇ.-

1. ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ, 1961 (1961 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 23) ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ,---

“ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕਈ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਸਰੋਲਾ ਰਾਮ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉੱਠਦਾ ਹੈ , ਜੋ ਕਿ 14 ਫਰਵਰੀ, 1959 ਅਤੇ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਦਰਮਿਆਨ ਹਿਸਾਰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਸਨ। 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਨੂੰ ਹਿਸਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ

ਬਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਗਠਨ ਪਿਛਲੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਮੰਡੀ ਐਕਟ, 1939 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਕਾਰਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:

"15 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਗੁਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹਿਸਾਰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਘੋਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਧੂ ਟੀਏ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਚਾਰ ਉਪ-ਸਿਰਲੇਖ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਉਪ-ਸਿਰਲੇਖ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਨੂੰ ਹਿਸਾਰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਮੁਖੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਉਸਦਾ ਆਚਰਣ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਖੀ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵੀ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।, 1961. ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਸਿਰਲੇਖ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਪਰ ਤਿੰਨ ਉਪ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਦੋ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1961 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿਸਾਰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਹਿਸਾਰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ

ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ.

" ਜੇਕਰ ਆਪਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਤੁਸੀਂ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ, ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਰਾਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਕਰਨ ਬੋਰਡ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੈਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।"

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨ ਜੋ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਦਾ ਸੀ। ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

2. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ 4 ਨਵੰਬਰ 1963 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਸਾਰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਘਿਨਾਉਣੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਲਟ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੇਜੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅੱਠ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ

ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਤੋਂ ਹਿਸਾਰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕੀ ਰਾਜਪਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਬਾਕੀ ਪੰਜ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1961 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਹਿਸਾਰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਇਹ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਤਿੰਨ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਪੰਜ ਸਬੰਧਤ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੁਕਮ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਦੋ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਿਦਿਆਭੂਸ਼ਣ ਮੋਹਪਾਤਰਾ, ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 779, ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਬੋਰਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਨਿਰਯਾਨ ਸਿੰਘ। 1963-65 ਪੁਨ ਐਲਆਰ 571 = (ਏਆਈਆਰ 1963 ਪੰਜਾਬ 336) ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਸੰਗਤਤਾ ਲੱਭਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

3. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ, 1959 ਐਡੀਸ਼ਨ ਪੰਨਾ 203 ਵਿੱਚ SA ਡੀ ਸਮਿਥ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਜੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨੇਗੀ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।" ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਦਾ ਬਿਆਨ ਤਿੰਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਰੋਬਰਟਸ ਬਨਾਮ ਹਾਪਵੁੱਡ, 1925 AC 578 ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਬੋਰੋ ਕਾਉਂਸਿਲ, ਆਪਣੇ ਨੈਕਰਾਂ ਨੂੰ ਉਜਰਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਖਤਿਆਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਰਹਿਣ-

ਸਹਿਣ ਦੇ ਸੂਚਕਾਂਕ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਡੀਟਰ, ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਡਿਊਟੀ, ਨੇ ਕੌਂਸਲਰਾਂ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਰਚਾਰਜ ਲਗਾਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਮਨਮਾਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੋਰੋ ਕੌਂਸਲ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਲਾਰਡ ਐਟਕਿਨਸਨ ਨੇ ਪੰਨਾ 600 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਮਿਸਟਰ ਸਕੂਰ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ, ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸਭ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਦੂਜਾ ਮਾਮਲਾ ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਪਿਕਚਰ ਹਾਊਸਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵੇਡਨੇਸਬਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, (1948) 1 ਕੇਬੀ 223 ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਦਾ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਨੇਮਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 15 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਥਾਰਟੀ ਲਾਇਸੈਂਸ 'ਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਅਤਿਅੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੰਨਾ 233 'ਤੇ ਲਾਰਡ ਗ੍ਰੀਨ ਐਮ.ਆਰ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ "ਅਦਾਲਤ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ

ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਜਬ ਅਥਾਰਟੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ।"

ਤੀਜਾ ਮਾਮਲਾ ਪਿਲਿੰਗ ਬਨਾਮ ਅਬਰਗੇਲਾ ਅਰਬਨ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕਾਉਂਸਿਲ, (1950) 1 ਕੇਬੀ 636 ਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਪਰ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ "ਵਿਵੇਕ ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਸੈਨੇਟਰੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਸਥਾਨਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ."

ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਕੇਸ਼ਵ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਤਲਪੜੇ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, ਏਆਈਆਰ 1943 ਐਫਸੀ 1, ਡਾ , ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਾਰਦਵਾਜ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1953 ਐਸਸੀ 318, ਸ਼ਿਬਨ ਲਾਲ ਸਕਸੇਨਾ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਏਆਈਆਰ 1954 ਐਸਸੀ 179, ਅਤੇ ਦਵਾਰਕਾ ਦਾਸ ਭਾਟੀਆ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1957 ਐਸਸੀ 164, ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਕੇਸ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਜਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ-ਦੱਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਪੰਨਾ 168 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ--

"ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਕਈ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ, ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਇੱਕ ਹੈ, ਇਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਉਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ 'ਤੇ ਕੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਕੁਝ ਕਾਰਨਾਂ ਜਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਆਧਾਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਚਿਤ

ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ 1955 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਕੋਲਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਅਧੀਨ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਖੰਨਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 1961-63 ਪੰਜਾਬ (ਐਲਆਰ) 593: (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1962 ਪੰਜਾਬ 32), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੇਸ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਮਾਈ ਲਾਰਡ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ. ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, 1963-65 ਪੁਨ ਐਲਆਰ 571: (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1963 ਪੰਜਾਬ 336) ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧਾਰਤ ਸੀ, ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਨਿਪੱਦਰ ਨਾਥ ਬਾਗਚੀ ਬਨਾਮ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ, ਏਆਈਆਰ 1961 ਕਲਕੱਤਾ 1 (ਐਸਬੀ), ਉਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਸ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 779 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਸਨ, ਪਰ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਹੇਠ, ਦੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ, ਜਾਂਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਮੁਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਾਰੰਟੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇ, ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਕਰਮ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਕਾਰਨ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਜਾਂ 'ਅਨੁਕੂਲ' ਸਨ, ਤਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਿਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅੰਤਿਮ ਸੀ, ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਠੋਸ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਖੇਜ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿਰਫ ਉਸ ਆਧਾਰ

ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਉੜੀਸਾ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ (ਏ) ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅਨੰਦ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ, (ਬੀ) ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਪਰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਪੰਜ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਿਰ ਹੀ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕੇਸ ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਾਇਮ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕੇ, ਅਤੇ (c) ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਦਿਆਲ ਗੁਟਾ ਬਨਾਮ ਖੇਤਰੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ, ਮੇਰਠ। ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਆਲ 575, ਜੋ ਕਿ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1939 ਦੀ ਧਾਰਾ 60 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਪਰਮਿਟ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੇਤਰੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਪਰ ਹੁਣ ਬਿਦਿਆਭੂਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸ

ਕੇਸ ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਪਾਤਰਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 779 ਕਿਉਂਕਿ ਰਮਨ ਐਂਡ ਰਮਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਮਦਰਾਸ ਏਆਈਆਰ 1959 ਐਸਸੀ, 694 ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 698 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਟਰ ਵਰੀਕਲ ਐਕਟ, 1939 ਦੀ ਧਾਰਾ 60 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਮਿਟ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਧੀਰਜਲਾਲ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬਈ ਏਆਈਆਰ 1955 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 2711---

"ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਮੱਗਰੀ' ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮਨ ਇਸਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਵਿਗਾੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ", ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦਾ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੇਸ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ।

4. ਫਿਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਦਵਾਰਕਾ ਦਾਸ ਭਾਟੀਆ ਦੇ ਕੇਸ, ਏਆਈਆਰ 1957 ਐਸਸੀ 164 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 186 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਸਿੱਟਾ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹੈ। -ਵਿਦਿਆਭੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਮੋਹਾਪਾਤਰਾ ਦਾ ਕੇਸ, ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 779. ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਵੀ. ਜਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਹੈ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ, ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਸ।

ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ; ਕੀ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੁਕਮ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਤੈਅ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕਲੌਤੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਬੈਂਚ.

5. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ, ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ, ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਮਾਮਲਾ ਦਵਾਰਕਾ ਹੈ। ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਰਕਲ, ਡੀ. ਵਾਰਡ, ਕਾਨਪੁਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1966 SC 81. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਖਰੀ

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਇਸਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਦੇਸ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਇਸਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ। . ਇਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸਹੂਲਤ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਨੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਵਾਰਕਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਕਥਨ ਤੋਂ ਸਬੂਤ ਹੈ ਨਾਥ ਦਾ ਕੇਸ, AIR 1966 SC 81 ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜੇ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਦੁਖੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ। ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ।

6. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉੱਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ

ਹਨ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ , ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਤੁਰੰਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ (ਏ) ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, (ਅ) ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ (c) ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਰਾਏ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ

ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਕੁਝ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸੰਸਥਾ 'ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ) ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸੰਕੇਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਪਰ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। , ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗੀ ਜੇ ਕਿ ਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ

ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(3) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ... (ਸੀ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ", ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6), "ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ।" ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਅਯੋਗਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਲਟ ਅਤੇ ਮਹਾਜਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜੇ.ਜੇ. ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ, 1965-67 ਪੰਜਾਬ LR 914 : (AIR 1966 ਪੰਜਾਬ. 139) ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ, ਅਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 'ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਬਿਦਿਆਭੂਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਹਾਪਾਤਰਾ ਦਾ ਕੇਸ, ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 779।

7. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 (1911 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 3) ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (1) (ਈ) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ"

ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ--

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਫਿਰ ਇਸੇ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ 'ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।' ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਾਨ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਦੁਲਟ , ਟੇਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਮਹਾਜਨ ਜੇਜੇ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ ਹੈ । ਜੇਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 1963-65 ਪੁਨ ਐਲਆਰ 267: (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1963 ਪੰਜਾਬ 280) (ਐਫਬੀ) ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੁਲਤ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇਖਿਆ--

"ਇਸ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਜੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਰੀਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਵੇਲੇ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ

ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਖੋਜੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਂਗ, ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਵੀ। ਇਹ ਭੁਲੇਖਾ ਇਹ ਸੋਚਣ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਮ ਅਦਾਲਤਾਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖੋਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਹਨ - (1) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ (2) ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।"

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ 1911 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (1) (ਈ) ਅਧੀਨ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਐਕਟ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੈ . ਹਾਲਾਂਕਿ , ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਵੀ--

“ਸੈਕਸ਼ਨ 16(1) (ਈ) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ‘ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ’ ਸ਼ਬਦ ‘ਤੇ ਕੁਝ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ ‘ਤੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋੜਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ‘ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ’, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਮਨ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ।”

ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਮਹਾਜਨ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਨੇਰਾਤਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 1964-66 ਪੁਨ ਐਲਆਰ 226 ਦੇ ਇੱਕ ਅਗਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ, ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ , ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੱਖਿਆ--

"ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਡੁਲਤ ਜੇ., ਜਿਸ ਨੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ "ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ" ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਹ ਫਿਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਿ ਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ"

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ'।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ, ਜੋ ਕਿ ਖੁਦ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਧਿਰ ਸੀ, ਨੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਸਤਿਆ ਦੇਵ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, 1964-66 ਪੁਨ ਐਲਆਰ 381। ਹਰ -ਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੇ., ਜੇਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕੀਤੀ, 1963-65 ਪੁਨ ਐਲਆਰ 267 : (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1963 ਪੰਜਾਬ 280) (ਐਫ.ਬੀ.) ਦੁਆ ਜੇ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਗਨਾ ਰਾਮ, 1964-66 ਪੁਨ ਐਲਆਰ 828 ਦੁਲਟ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਜੇ. ' ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਈ) ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ: ਪਹਿਲਾ, ਕੀ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਜੇਕਰ ਆਧਾਰ ਬਾਹਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕੰਮ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮਨ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਨ।" ਜੇਕਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਇੱਕ ਆਧਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ, ਇਹ ਘੋਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕੰਮ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜੋ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸੋਚ, ਅਜਿਹੀ ਪੜਤਾਲ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਤਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ,

ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਜਨ ਜੇ. ਨੈਰਤਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ 1964-66 ਪੁਨ ਐਲਆਰ 226 ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਹੈ।

ਸਤਿਆ ਵਿਚ ਦੇਵ ਦਾ ਕੇਸ 1964-66 ਪੁਨ ਐਲਆਰ 381 ਦੁਆ ਜੇ. ਨੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਿਆਂ, ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਰਡ ਆਫ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਯੂਪੀ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ, ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 1110 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (1) (ਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇੰਨੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕੇਸ, ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 1110 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਝੁਕਾਅ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਹਾਜਨ ਜੇ. ਨੈਰਤਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ, 1964-66 ਪੰਜਾਬ ਐਲ.ਆਰ. 226 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਤਿਆ ਵਿਚ ਦੁਆ ਜੇ. ਦੇਵ ਦਾ ਕੇਸ, 1964-66 ਪੁਨ ਐਲਆਰ 381 ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕੇਸ, ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 1110 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਰਾਇ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਕੋ ਇਕ ਨਿਰੀਖਣ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਲਟ ਜੇ. ਜੇਗਿੰਦਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ, 1963-65 ਪੁਨ ਐਲਆਰ 267 = (ਏਆਈਆਰ 1963 ਪੰਜਾਬ 280) (ਐਫਬੀ) ਪਰ ਸੁਗਨਾ ਰਾਮ, 1964-66 ਪੁਨ ਐਲਆਰ 828 ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 3 ਆਫ 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 16(1) (ਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ

ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕੰਮ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਮਨ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨੈਰਤਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਹਾਜਨ ਜੇ. ਦੀ ਰਾਏ , 1964-66 ਪੁਨ ਐਲਆਰ 226 ਅਤੇ ਸੱਤਿਆ ਵਿੱਚ ਦੁਆ ਜੇ. ਦੇਵ ਦਾ ਕੇਸ, 1964-66 ਪਨ ਐਲਆਰ 381 ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਪਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹਾਂ ।

8. ਫਿਰ ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਦਾ ਕੇਸ, ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 1110 ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਾਲ 1954 ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਤੀਜਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤਣ ਦੇ ਕਾਰਨ 1953 ਦੀ ਅਗਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਨਿਯਮ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ -

"ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਬੋਰਡ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ --

(1) ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਥ ਛੁਪਾਇਆ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜਾ ਦਾਖਲਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ (ਨਕਲੀ ਸਮੇਤ) ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੈਤਿਕ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜੇ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ --

(i) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ;

(ii) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ;

(iii) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨਾ ।

ਇਮਤਿਹਾਨ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕਿਹਾ - "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹਨਾਂ ਪੰਜ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਹ ਨਿਯਮ 1 (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਦੀ।) ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਨਿਯਮ 1(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ "ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ" ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਤੱਥ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਕੀ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜੇ ਨਿਯਮ 1(1) ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯਮ 1(1) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਕੋ ਇਕ ਤਰੀਕਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਮੇਟੀ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ

ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ.

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯਮ 1(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੂਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦੇ ਲੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮ 1(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ "ਜੀਵਨ ਲਈ ਉਡਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਕਲੰਕ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 1(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਰੂਪ ਧਾਰਨ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਅਤੇ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ; ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਜਿਹੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 1(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਤਰੀਕਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ। ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਰੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰੀਅਰ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 1(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ 1(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਧਿਰ, (ਅਰਥਾਤ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ) ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਜਦੋਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਬਣਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ/ ਜਾਂ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕੇਸ, ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 1110 ਦੇ ਬਹੁਤ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੁਆ ਜੇ. ਨੇ ਸੱਤਿਆ ਵਿਚ ਇਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ ਦੇਵ ਦਾ ਮਾਮਲਾ। 1964-66 ਪਨ ਐਲਆਰ 381 ਜੋ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 3 ਆਫ 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 16(1) ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਦਾ ਕੇਸ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1962 ਐਸ.ਸੀ. 1110 ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹੁਕਮ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਾਜਨ ਜੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ 16(1) (ਈ) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। 1911, ਅਤੇ ਦੁਆ ਜੇ. ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ

ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ

9. ਜੇ ਵਿਚਾਰ ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਲਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਵਾਂਗਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੁਕਮ ਹਨ। ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਚਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਯਾਭੂਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੋਹਪਾਤਰਾ ਦਾ ਕੇਸ, ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 779। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ ਏਐਨ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.

10. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

11. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਦੁਲਟ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਜੇ. ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਅਤੇ ਪੀ.ਸੀ ਪੰਡਿਤ ਜੇ.ਜੇ. ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ 26-5-1967 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।) ਪੀ.ਸੀ. ਪੰਡਿਤ, ਜੇ. (ਖਾਰਸ 12 ਤੋਂ 13 ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਦੀ

ਰਾਏ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ :)

14. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਿਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਘੋਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਉਲੇਖਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਭਗਤ ਰਾਜਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰਬਰ 2596 ਅਤੇ 2507 ਆਫ਼ 1966 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। D/- 29-3-1967 = (AIR 1967 SC 1606)।

15. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦੀ ਹੈ:--

"ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਗੁਆ ਬੈਠਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

16. ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਮੰਗ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਉਹ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਣਪਛਾਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਕੀ ਦੇਸ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੇਸ਼ੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

17. ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਭਗਤ ਰਾਜਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀ.ਏ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 2596 ਅਤੇ 2597 ਆਫ਼ 1966 D/- 29-3-67 = (AIR 1967 SC 1606), ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ਬੱਧ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਘੋਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਦੇਸ਼ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸੀ। ਭਗਤ ਰਾਜਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਏ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 2596

ਅਤੇ 2597 ਆਫ 1966 D/- 29-3-67-(AIR 1987 SC 1606), ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਬਾ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਰਾਓ , ਜੇ. ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 671:--

“ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਘੱਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਰੁਕਣ ਲਈ ਆਏ ਹਨ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਮਨਮਾਨੀ ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਵੈ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੁਲਾਸੇ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਦੀ ਹੈ: ਇਹ ਉਸ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਜਾਂ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਆਦੇਸ਼ ਜੇਕਰ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਇੱਕ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਬੇਈਮਾਨ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹਥਿਆਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ, ਜੇਕਰ ਕਾਰਨਾਂ (ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰਿਵਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰੋਕ ਹੋਵੇਗੀ,

ਕਿਉਂਕਿ ਆਦੇਸ਼, ਜੇਕਰ ਇਹ ਬਾਹਰੀ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸੰਸਾਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

.....ਇੱਕ ਜੱਜ ਨੂੰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ; ਪਰ, ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਆਦਤ ਤੋਂ ਫੰਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਫੰਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਐਕਟ ਤੋਂ ਐਕਟ ਤੱਕ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣ; ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨੂੰ ਸੀਮਾਇਨ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲੀ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਦਾਲਤ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਗਿਆਯੋਗ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਹੀ ਤਰਕ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਸਰ ਪਹਿਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਧੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਜਾਂ ਪੈਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹਰੇਕ ਕੇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲੀ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਵੇਗਾ: ਪਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ

ਹੈ। ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲੀ ਜਾਂ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਮੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ...."

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਲੋੜ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਿੱਟਾ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਉਸੇ 'ਤੇ ਆਊਣ ਦੇ, ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

18. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ , ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

19. ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.

20. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ..

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ

Disclaimer:

ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ

ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Munish Bansal